

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturta palāta)

2016. gada 27. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Kopējais muitas tarifs — Regula (EK) Nr. 1186/2009 — 3. pants — Atbrīvojums no ievad muitas nodokļiem — Personiskā manta — Dzīvesvietas pārcelšana no trešās valsts uz dalībvalsti — Jēdziens “pastāvīgā dzīvesvieta” — Iespējas apvienot pastāvīgo dzīvesvietu dalībvalstī un trešajā valstī neesamība — Vietas, kur atrodas pastāvīgā dzīvesvieta, noteikšanas kritēriji

Lieta C-528/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa, Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 14. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 21. novembrī, tiesvedībā

X

pret

Staatssecretaris van Financiën .

TIESA (ceturta palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši K. Likurģs [*C. Lycourgos*], E. Juhāss [*E. Juhász*], K. Vajda [*C. Vajda*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] (referente),

ģenerālvokāts H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— X vārdā – *B. J. B. Boersma, adviseur*,

— Nīderlandes valdības vārdā – *M. Bulterman* un *M. Noort*, pārstāves,

— Eiropas Komisijas vārdā – *L. Grønfeldt* un *H. Kranenborg*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2015. gada 17. decembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2009. gada 16. novembra Regulas (EK) Nr. 1186/2009, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem (OV L 324, 23. lpp.), 3. pantu.
- 2 Šis lūgums attiecas uz strīdu starp *X* un *Staatssecretaris van Financiën* (valsts sekretārs finanšu lietās) par pēdējā atteikumu piemērot atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļiem *X* personiskās mantas pārceļšanai no Kataras uz Nīderlandi.

Atbilstošās tiesību normas

Direktīva 83/182

- 3 Padomes 1983. gada 28. marta Direktīvas 83/182/EEK par nodokļu atbrīvojumiem, ko Kopienā piemēro dažu transportlīdzekļu pagaidu ievēšanai no vienas dalībvalsts citā (OV L 105, 59. lpp.), kas grozīta ar Padomes 2006. gada 20. novembra Direktīvu 2006/98/EK (OV L 363, 129. lpp.; turpmāk tekstā – “Direktīva 83/182”), 7. panta 1. punktā ir noteikts:

“Šajā direktīvā “pastāvīga dzīvesvieta” nozīmē vietu, kur persona parasti dzīvo, t.i., vismaz 185 dienas kalendārā gadā, personīgu un profesionālu saistību dēļ vai, ja personai nav profesionālu saistību, privātu saistību dēļ, kas nosaka ciešu saikni ar vietu, kurā tā dzīvo.

Personai, kuras profesionālās un personīgās saistības ir dažādās vietās un kurai tādēļ nākas pārmaiņus uzturēties dažādās vietās divās vai vairākās dalībvalstīs, par pastāvīgo dzīvesvietu tomēr uzskata vietu, ar kuru ir personīgas saistības, ja persona tur regulāri atgriežas. [...]”

Direktīva 83/183/EEK

- 4 Padomes 1983. gada 28. marta Direktīvas 83/183/EEK par atbrīvojumiem no nodokļiem, ko piemēro privātpersonu personīgo lietu galīgai ievēšanai no dalībvalsts (OV L 105, 64. lpp.), kas tikusi atcelta ar Padomes 2009. gada 25. maija Direktīvu 2009/55/EK par atbrīvojumiem no nodokļiem, ko piemēro privātpersonu personīgo lietu galīgai ievēšanai no dalībvalsts (OV L 145, 36. lpp.), 6. panta 1. punktam bija Direktīvas 83/182 7. panta 1. punktam identisks saturs.

Regula Nr. 1186/2009

- 5 Ar Regulu Nr. 1186/2009 tika atcelta Padomes 1983. gada 28. marta Regula (EEK) Nr. 918/83, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem (OV L 105, 1. lpp.).
- 6 Regulas Nr. 1186/2009 preambulas 3. un 4. apsvērumā ir noteikts:
 - “(3) [...] dažos skaidri noteiktos gadījumos, kad preču ievēšanas īpašo apstākļu dēļ nav jāpiemēro parastie ekonomikas aizsardzības līdzekļi, šāda nodokļu uzlikšana nav pamatota.
 - (4) Šādos apstākļos vēlams veikt pasākumus, kādi pārsvarā paredzēti vairumā muitas noteikumu, kas ļautu ievest preces ar atbrīvojumu no parastajiem ievadmuitas nodokļiem.”

7 Šīs regulas 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir formulēts šādi:

“[...] Personiskā manta ne īpašību, ne daudzuma ziņā nedrīkst liecināt par ievešanu komerciāliem nolūkiem.”

8 Minētās regulas 3. pantā ir noteikts:

“Ievērojot 4. līdz 11. pantu, ar atbrīvojumu no ievaduitas nodokļiem ievē personisko mantu, ko ievē fiziskas personas, kuras pārceļas no pastāvīgās dzīvesvietas trešā valstī uz pastāvīgu dzīvesvietu Kopienas muitas teritorijā.”

9 Minētās regulas 4. pantā ir paredzēts:

“Atbrīvojums attiecas tikai uz personisko mantu, kas:

a) izņemot īpašus apstākļu pamatotus gadījumus, ir bijusi attiecīgās personas valdījumā vai – nepatērējamu lietu gadījumā – persona tās izmantojusi savā iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā vismaz sešus mēnešus pirms dienas, kad personas pastāvīgā dzīvesvieta ir beigusī atrasties trešā, izbraukšanas valstī;

b) paredzēta izmantošanai tādiem pašiem nolūkiem šīs personas jaunajā pastāvīgajā dzīvesvietā.

[..]”

10 Regulas Nr. 1186/2009 5. panta 1. punkts ir izteikts šādi:

“Atbrīvojumu var piešķirt vienīgi personām, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ārpus Kopienas muitas teritorijas bijusi vismaz 12 mēnešus no vietas.”

11 Saskaņā ar šīs regulas 7. panta 1. punktu atbrīvojumu piešķir tikai attiecībā uz personisko mantu, ko brīvai apgrozībai ievē 12 mēnešu laikā no dienas, kad attiecīgā persona iedibinājusi pastāvīgu dzīvesvietu Eiropas Savienības muitas teritorijā.

12 Minētās regulas 9. pantā ir paredzēta iespēja piešķirt atbrīvojumu attiecībā uz personisko mantu, kas ievēta brīvai apgrozībai, pirms attiecīgā persona iedibinājusi pastāvīgu dzīvesvietu Savienības muitas teritorijā, ar nosacījumu, ka šī persona apņemas to tur faktiski iedibināt sešu mēnešu laikā.

13 Saskaņā ar šīs pašas regulas 10. pantu, ja profesionālu saistību dēļ attiecīgā persona aizbrauc no trešās valsts, kurā tai bijusi pastāvīgā dzīvesvieta, vienlaikus neiedibinot pastāvīgu dzīvesvietu Savienības muitas teritorijā, lai gan tās nodoms ir vēlāk to darīt, kompetentās iestādes var atļaut bez nodokļiem ievē personisko mantu, kuru tā šajā nolūkā pārvieto.

14 Regulas Nr. 1186/2009 11. pantā kompetentajām iestādēm ir piedāvāta iespēja izdarīt atkāpi no dažiem atbrīvojuma no ievaduitas nodokļiem piemērošanas nosacījumiem, kas norādīti šīs pašas regulas 3. pantā.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

15 Līdz 2008. gada 1. martam prasītājs pamatlietā dzīvoja un strādāja Nīderlandē. Laikā no 2008. gada 1. marta līdz 2011. gada 1. augustam viņš strādāja Katarā, kur viņa darba devējs bija nodevis viņa rīcībā dzīvokli. Prasītājam pamatlietā ar šo trešo valsti bija gan profesionālas, gan personīgas saistības. Viņa laulātā turpināja dzīvot un strādāt Nīderlandē. Viņa viņu apmeklēja sešas reizes, kas ilguma ziņā

kopumā bija 83 dienas. Attiecīgajā laikposmā prasītājs pamatlietā pavadīja 281 dienu ārpus Kataras, kuru laikā viņš apmeklēja savu sievu, pilngadīgos bērnus un ģimeni Nīderlandē un pavadīja atvaļinājumus citās valstīs.

- 16 Lai atgrieztos Nīderlandē, prasītājs pamatlietā lūdza izsniegt viņam atļauju personiskās mantas ievēšanai no Kataras Savienībā, piemērojot Regulas Nr. 1186/2009 3. pantā noteikto atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļiem. Šis lūgums ar nodokļu inspektora lēmumu tika noraidīts, jo viņš neesot pārcēlis savu pastāvīgo dzīvesvietu uz Nīderlandi šī panta izpratnē. Proti, viņš esot saglabājis pastāvīgo dzīvesvietu šajā dalībvalstī savas uzturēšanās Katarā laikā, un tādēļ viņa pastāvīgā dzīvesvieta vispār neesot bijusi šajā trešajā valstī.
- 17 Prasītājs pamatlietā cēla prasību par šo atteikuma lēmumu *Rechtbank te Haarlem* (Hārlemas tiesa), kura to apmierināja. Nodokļu inspektors cēla apelāciju par šīs tiesas spriedumu *Gerechthof Amsterdam* (Amsterdamas apelācijas tiesa). Pēdējā minētā tiesa atgādināja, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru pastāvīgā dzīvesvieta ir vieta, kur ir ieinteresētās personas interešu pastāvīgais centrs. Tad tā norādīja, ka, ņemot vērā prasītāja pamatlietā personīgās un profesionālās saistības, nav iespējams noteikt, kur atrodas viņa interešu pastāvīgais centrs. Šādos apstākļos šī tiesa uzskatīja, ka priekšroka ir dodama personīgajām saistībām un tādēļ attiecīgajā laikposmā prasītāja pamatlietā pastāvīgā dzīvesvieta esot bijusi nevis Katarā, bet Nīderlandē.
- 18 Prasītājs pamatlietā iesniedza kasācijas sūdzību iesniedzējtiesā. Šī tiesa, norādot, ka Regulā Nr. 1186/2009 nav paredzēta “pastāvīgās dzīvesvietas” jēdziena definīcija, norādīja, ka *Gerechthof Amsterdam* (Amsterdamas apelācijas tiesa) pieeja liek jautāt, vai prasītāja pamatlietā pastāvīgā dzīvesvieta attiecīgajā laikposmā nav bijusi kā Nīderlandē, tā Katarā. Tā uzsvēra, ka nešķiet, ka tādos apstākļos kā pamatlietā šīs regulas mērķiem būtu pretrunā kā vienlaicīga pastāvīgās dzīvesvietas pastāvēšana gan Nīderlandē, gan arī Katarā, tā arī minētās regulas 3. pantā paredzētā atbrīvojuma no ievadmuitas nodokļiem piemērošana, jo prasītājs pamatlietā ir atteicies no savas pastāvīgās dzīvesvietas Katarā un pārcēlis savu personisko mantu uz Nīderlandi.
- 19 Gadījumā, ja Regula Nr. 1186/2009 būtu jāinterpretē tādējādi, ka ir izslēgta dubultas pastāvīgās dzīvesvietas iespēja, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kādi kritēriji ir jāņem vērā tādos apstākļos kā pamatlietā esošie, lai noteiktu, kura no abām dzīvesvietām būtu uzskatāma par pastāvīgo dzīvesvietu šīs regulas piemērošanas vajadzībām. Šajā ziņā šī tiesa jautā par to kritēriju atbilstību, ko Tiesa noteikusi spriedumos *Louloudakis* (C-262/99, EU:C:2001:407) un *Alevizos* (C-392/05, EU:C:2007:251), lai noteiktu, kur ir “pastāvīgā dzīvesvieta” Direktīvas 83/182 7. panta 1. punkta un Direktīvas 83/183 6. panta 1. punkta izpratnē, it īpaši par priekšroku, kas šīs noteikšanas ietvaros piešķirta personīgajām saistībām.
- 20 Šādos apstākļos *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Regula 1186/2009 ietver iespēju, ka fiziskai personai pastāvīgā dzīvesvieta vienlaikus ir dalībvalstī un trešajā valstī, un, ja tas tā ir, vai attiecībā uz personisko mantu, kas, kad šīs fiziskās personas pastāvīgā dzīvesvieta ir beigusī atrasties trešajā valstī, tiek ieviesta Eiropas Savienībā, ir piemērojams šīs regulas 3. pantā paredzētais atbrīvojums no ievadmuitas nodokļiem?
- 2) Ja Regula 1186/2009 izslēdz dubultās pastāvīgās dzīvesvietas iespēju un visu apstākļu vērtējums nav pietiekams, lai noteiktu pastāvīgo dzīvesvietu, – atbilstoši kādam regulējumam vai saskaņā ar kādiem kritērijiem tādā gadījumā kā pamatlietā, kad attiecīgajai personai trešajā valstī ir gan personīgas, gan arī profesionālas saistības, bet dalībvalstī – personīgas saistības, šīs regulas piemērošanas vajadzībām ir nosakāms, kurā valstī attiecīgajai personai ir pastāvīgā dzīvesvieta?

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 21 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1186/2009 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka šī panta piemērošanas vajadzībām fiziskai personai pastāvīgā dzīvesvieta vienlaicīgi var būt dalībvalstī un trešajā valstī. Apstiprinošas atbildes gadījumā šī tiesa arī jautā, vai šajā pantā paredzētais atbrīvojums no ievadmuitas nodokļiem ir piemērojams personiskajai mantai, ko šī fiziskā persona, kad tās pastāvīgā dzīvesvieta ir beigusī atrasties trešajā valstī, ievē Savienībā.
- 22 Tā kā Regulā Nr. 1186/2009 nav paredzēta tās 3. pantā esošā jēdziena “pastāvīgā dzīvesvieta” definīcija, lai noteiktu šī panta piemērojamību, ir jāņem vērā gan tās formulējums, gan konteksts, gan mērķi (spriedumi *Angerer*, C-477/13, EU:C:2015:239, 26. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 23 Runājot par Regulas Nr. 1186/2009 3. panta formulējumu, pirmkārt, ir jānorāda, ka termins “pastāvīgā dzīvesvieta” tajā ir lietots vienskaitlī, un tam ir tendence apstiprināt, ka fiziskai personai vienlaikus var būt tikai viena pastāvīgā dzīvesvieta. Otrkārt, šajā pantā atbrīvojuma no ievadmuitas nodokļiem piešķiršana ir pakļauta nosacījumam, ka pastāvīgā dzīvesvieta tiek pārcelta no trešās valsts uz Savienības muitas teritoriju. Kā ģenerālvokāts ir norādījis savu secinājumu 37. punktā, darbības vārda “pārcelt” lietošana noteikti nozīmē pastāvīgās dzīvesvietas pārvietošanu no vietas ārpus šīs teritorijas uz vietu tās iekšienē un tātad nepieļauj vienlaicīgu pastāvīgās dzīvesvietas pastāvēšanu dalībvalstī un trešajā valstī vienā un tajā pašā laikposmā.
- 24 Runājot par Regulas Nr. 1186/2009 3. panta kontekstu, šīs regulas 4., 5., 7. un 9.–11. pantā, kuri tieši attiecas uz minētās regulas 3. pantā paredzētā atbrīvojuma no muitas nodokļiem piemērošanas nosacījumiem, termins “pastāvīgā dzīvesvieta” tāpat ir lietots vienskaitlī. Tas pats attiecas uz citiem šīs pašas regulas pantiem, kuros ir minēts jēdziens “pastāvīgā dzīvesvieta”.
- 25 Turklāt Regulas Nr. 1186/2009 4., 7. un 9.–11. panta formulējums apstiprina jēdziena “pastāvīgā dzīvesvieta” interpretāciju, saskaņā ar kuru fiziskajai personai vienlaikus var būt tikai viena pastāvīgā dzīvesvieta. Tādējādi vispirms šīs regulas 4. pantā ir noteikts, ka atbrīvojums attiecas tikai uz personisko mantu, ko, pirmkārt, ieinteresētā persona lietojusi “savā iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā” vismaz sešus mēnešus pirms dienas, kad “tās pastāvīgā dzīvesvieta ir beigusī atrasties” trešajā, izbraukšanas valstī, un, otrkārt, kuras ir paredzēts lietot “tās jaunajā pastāvīgajā dzīvesvietā”. Tāpat minētās regulas 7., 9. un 10. pantā ir atsauce uz vienu un to pašu notikumu secību, kurā ieinteresētā persona no sākuma atstāj savu pastāvīgo dzīvesvietu trešajā valstī un pēc tam izveido šo dzīvesvietu Savienības muitas teritorijā. Visbeidzot, Regulas Nr. 1186/2009 11. pantā ir pārņemts darbības vārds “pārcelt”, kas tāpat ir lietots šīs regulas 3. pantā, lai apzīmētu pastāvīgās dzīvesvietas pārvietošanu no trešās valsts uz dalībvalsti.
- 26 Runājot par Regulas Nr. 1186/2009 mērķiem, šīs regulas preambulas 3. apsvērumā ir precizēts, ka atbrīvojumi no muitas nodokļiem minētajā regulā ir paredzēti tāpēc, ka “dažos skaidri noteiktos gadījumos, kad preču ieviešanas īpašo apstākļu dēļ nav jāpiemēro parastie ekonomikas aizsardzības līdzekļi, šāda nodokļu uzlikšana nav pamatota”.
- 27 No judikatūras par Regulas Nr. 918/83 preambulas otro apsvērumu, kura saturs ir identisks Regulas Nr. 1186/2009 preambulas 3. apsvērumam, izriet, ka Savienības likumdevēja izvirzītie mērķi šīs pirmās minētās regulas pieņemšanas procesā bija atvieglot, pirmkārt, fiziskās personas jaunas dzīvesvietas nodibināšanu attiecīgajā dalībvalstī un, otrkārt, dalībvalstu muitas iestāžu darbu (spriedums *Treimanis*, C-487/11, EU:C:2012:556, 24. punkts). Šie apsvērumi ir piemērojami Regulai Nr. 1186/2009, jo ar to Savienības likumdevējs ir kodificējis dažādos noteikumus par atbrīvojumiem no muitas nodokļiem, tostarp Regulas Nr. 918/83 noteikumus.

- 28 Tomēr interpretācija, saskaņā ar kuru fiziskā persona var apvienot divas pastāvīgās dzīvesvietas Regulas Nr. 1186/2009 3. panta izpratnē, vienu – trešajā valstī un otru – dalībvalstī, nav uzskatāma par atbilstošu mērķim atvieglot jaunas dzīvesvietas nodibināšanu dalībvalstī.
- 29 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1186/2009 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka šī panta piemērošanas vajadzībām fiziskajai personai pastāvīgā dzīvesvieta nevar vienlaicīgi būt dalībvalstī un trešajā valstī. Ņemot vērā šo atbildi, uz pirmā jautājuma otro daļu vairs nav jāatbild.

Par otro jautājumu

- 30 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, kādi kritēriji ir jāizmanto, lai tādos apstākļos kā pamatlietā esošie, kad ieinteresētajai personai trešajā valstī ir gan personīgas, gan arī profesionālas saistības un dalībvalstī – personīgas saistības, noteiktu, kur ir pastāvīgā dzīvesvieta Regulas Nr. 1186/2009 3. panta izpratnē.
- 31 Ievadā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, kas attīstīta dažādās Savienības tiesību jomās, par pastāvīgo dzīvesvietu ir uzskatāma vieta, kur ieinteresētā persona ir izveidojusi savu interešu pastāvīgo centru (pēc analogijas skat. spriedumus *Schäfflein*/Komisija, 284/87, EU:C:1988:414, 9. punkts; *Ryborg*, C-297/89, EU:C:1991:160, 19. punkts; *Louloudakis*, C-262/99, EU:C:2001:407, 51. punkts; *Alevizos*, C-392/05, EU:C:2007:251, 55. punkts; *I*, C-255/13, EU:C:2014:1291, 44. punkts, un *B*, C-394/13, EU:C:2014:2199, 26. punkts).
- 32 Vēl ir nopriests, ka, lai noteiktu pastāvīgo dzīvesvietu kā attiecīgās personas interešu pastāvīgo centru, ir jāņem vērā visi atbilstošie faktiskie apstākļi (pēc analogijas skat. spriedumus *Schäfflein*/Komisija, 284/87, EU:C:1988:414, 10. punkts; *Ryborg*, C-297/89, EU:C:1991:160, 20. punkts; *Louloudakis*, C-262/99, EU:C:2001:407, 55. punkts; *Alevizos*, C-392/05, EU:C:2007:251, 57. punkts; kā arī *I*, C-255/13, EU:C:2014:1291, 45. un 46. punkts).
- 33 Spriedumos *Louloudakis* (C-262/99, EU:C:2001:407) un *Alevizos* (C-392/05, EU:C:2007:251), par kuru nozīmi jautā iesniedzējtiesa otrajā jautājumā, Tiesa attiecībā uz Direktīvas 83/182 7. panta 1. punktu un Direktīvas 83/183 6. panta 1. punktu ir norādījusi, ka, lai noteiktu pastāvīgo dzīvesvietu Regulas Nr. 1186/2009 3. panta izpratnē, atbilstošie kritēriji, kas ir jāņem vērā, lai noteiktu pastāvīgo dzīvesvietu kā attiecīgās personas interešu pastāvīgo centru, tostarp ietver šīs personas un viņas ģimenes locekļu fizisko klātbūtni, mājvietas esamību, vietu, kurā tiek skoloti bērni, profesionālo pienākumu veikšanas vietu, īpašuma interešu atrašanās vietu un vietu, ar kuru saista administratīvās saistības ar valsts pārvaldes un sociālajām iestādēm, jo šie elementi atspoguļo personas vēlmi piešķirt zināmu stabilitāti saikņu vietai turpinātības dēļ, ko veido pieradums dzīvot šai vietā un normāla sociālo un profesionālo attiecību norise (spriedumi *Louloudakis*, C-262/99, EU:C:2001:407, 55. punkts, un *Alevizos*, C-392/05, EU:C:2007:251, 57. punkts).
- 34 Turklāt Tiesa šajos spriedumos ir precizējusi, ka gadījumā, ja visu atbilstošo faktisko apstākļu vispārīgs novērtējums nav pietiekams, lai noteiktu attiecīgās personas interešu pastāvīgo centru, tad, lai to izdarītu, priekšroka ir piešķirama personīgajām saistībām (spriedumi *Louloudakis*, C-262/99, EU:C:2001:407, 53. punkts, un *Alevizos*, C-392/05, EU:C:2007:251, 61. punkts).
- 35 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka iesniedzējtiesa it īpaši šaubās, vai šis pēdējais minētais apsvērumus, ka priekšroka ir piešķirama personīgajām saistībām, ņemot vērā, ka *Gerechthof Amsterdam* (Amsterdamas apelācijas tiesa), kuras spriedums tiek vērtēts iesniedzējtiesā, ir uzskatījis, ka tādos apstākļos kā pamatlietā priekšroka ir piešķirama minētajām personīgajām saistībām, ir piemērojams jēdziena “pastāvīgā dzīvesvieta” Regulas Nr. 1186/2009 3. panta izpratnē interpretācijai.

- 36 Šajā ziņā ir jānorāda, ka no spriedumiem *Louloudakis* (C-262/99, EU:C:2001:407, 53. punkts) un *Alevizos* (C-392/05, EU:C:2007:251, 61. punkts) izriet, ka šī priekšroka ir balstīta uz Direktīvas 83/182 7. panta 1. punkta un Direktīvas 83/183 6. panta 1. punkta noteikumu interpretāciju. Tomēr Regulā Nr. 1186/2009 nav šīm tiesību normām līdzvērtīga noteikuma.
- 37 Turklāt ir jānorāda, ka šīs direktīvas attiecas uz atbrīvojumiem no muitas nodokļiem, kas ir piemērojami Savienības iekšienē, bet šī regula attiecas uz atbrīvojumiem no muitas nodokļiem, kas ir piemērojami mantai, ko ievēd no trešajām valstīm Savienībā. Tādējādi minēto direktīvu mērķis atšķiras no Regulas Nr. 1186/2009 mērķa. Proti, no šo pašu direktīvu preambulām izriet, ka to mērķis ir veicināt personu brīvu pārvietošanos Savienībā, novēršot ar nodokļiem saistītus šķēršļus, lai dalībvalstī ievēd personisko mantu un transportlīdzekļus no citas dalībvalsts. Turpretī, kā izriet no šīs regulas preambulas 3. apsvēruma, tās mērķis ir piešķirt atbrīvojumus no muitas nodokļiem preču ievēšanai Savienībā no trešajām valstīm, kas atbilstoši šīs regulas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktam ne īpašību, ne daudzuma ziņā neliecina par ievēšanu komerciāliem nolūkiem, – kad “preču ievēšanas īpašo apstākļu dēļ nav jāpiemēro parastie ekonomikas aizsardzības līdzekļi”.
- 38 Šādos apstākļos jēdziena “parastā dzīvesvieta” Direktīvas 83/182 7. panta 1. punkta un Direktīvas 83/183 6. panta 1. punkta izpratnē interpretācija, saskaņā ar kuru, ja nav iespējams noteikt, kur ir attiecīgās personas interešu pastāvīgais centrs, priekšroka ir jāpiešķir personīgajām saistībām, nav piemērojama jēdzienam “parastā dzīvesvieta” Regulas Nr. 1186/2009 3. panta izpratnē.
- 39 Līdz ar to par parasto dzīvesvietu Regulas Nr. 1186/2009 3. panta izpratnē ir uzskatāma vieta, kurā ieinteresētā persona ir nodibinājusi savu interešu pastāvīgo centru. Lai noteiktu, vai šajā 3. pantā paredzētā atbrīvojuma no muitas nodokļiem piemērošanai šī pastāvīgā dzīvesvieta ir trešajā valstī, ir jāņem vērā visi atbilstošie faktiskie apstākļi, tostarp tie, ko Tiesa, tiesa gan – neizsmeloši, ir norādījusi spriedumos *Louloudakis* (C-262/99, EU:C:2001:407) un *Alevizos* (C-392/05, EU:C:2007:251) un kas ir minēti šā sprieduma 33. punktā, nepiešķirot priekšroku personīgajām saistībām.
- 40 Veicot šo analīzi, ir jānorāda, ka Regulā Nr. 1186/2009 īpaša nozīme ir piešķirta attiecīgās personas uzturēšanās šajā trešajā valstī ilgumam. Tā saskaņā ar šīs regulas 5. panta 1. punktu tās 3. pantā paredzēto atbrīvojumu no muitas nodokļiem var piešķirt vienīgi personām, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ārpus Savienības muitas teritorijas ir bijusi vismaz 12 mēnešus no vietas. Tāpat Muitas sadarbības padome, kas kļuvusi par Pasaules Muitas organizāciju (PMO), kurai Savienība ir iesniegusi pieteikumu par pievienošanos, kurš tika pieņemts 2007. gadā, savā 1962. gada 5. decembra rekomendācijā par kustamas mantas, ko ievēd saistībā ar domicila pārceļšanu, atbrīvošanu no nodokļa ir norādījusi, ka atbrīvojuma piemērošana tostarp var būt pakļauta nosacījumam, ka uzturēšanās ilgums ārzemēs šķiet pietiekams.
- 41 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka tādos apstākļos kā pamatlietā, kad ieinteresētajai personai trešajā valstī ir gan personīgas, gan arī profesionālas saistības un dalībvalstī – personīgas saistības, lai noteiktu, vai ieinteresētās personas pastāvīgā dzīvesvieta Regulas Nr. 1186/2009 3. panta izpratnē ir trešajā valstī, vispārīgi izvērtējot atbilstošos faktiskos apstākļus, īpaša nozīme ir jāpiešķir attiecīgās personas uzturēšanās ilgumam šajā trešajā valstī.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 42 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes 2009. gada 16. novembra Regulas (EK) Nr. 1186/2009, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem, 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka šī panta piemērošanas vajadzībām fiziskajai personai pastāvīgā dzīvesvieta nevar vienlaicīgi būt dalībvalstī un trešajā valstī;**
- 2) **tādos apstākļos kā pamatlietā, kad ieinteresētajai personai trešajā valstī ir gan personīgas, gan arī profesionālas saistības un dalībvalstī – personīgas saistības, lai noteiktu, vai ieinteresētās personas pastāvīgā dzīvesvieta Regulas Nr. 1186/2009 3. panta izpratnē ir trešajā valstī, vispārīgi izvērtējot atbilstošos faktiskos apstākļus, īpaša nozīme ir jāpiešķir attiecīgās personas uzturēšanās ilgumam šajā trešajā valstī.**

[Paraksti]